

KONCEPCE ROZVOJE
KATEDRY ANDRAGOGIKY A PERSONÁLNÍHO ŘÍZENÍ FF UK
2020-2023

Koncepce oboru je založena na propojení andragogiky a personálního řízení jako blízkých oborů, jejichž společným cílem je rozvoj dospělého člověka. Procesy rozvoje jednotlivců jsou spoluurčovány širším sociálním a kulturním prostředím a jsou sledované na úrovni lokální, regionální, národní a globální a na úrovni sociálních skupin a organizací, respektována jsou specifika dospělých, zaměřeni na jejich rozvoj ve všech fázích životní dráhy v dospělosti a ve všech relevantních aspektech.

Koncepce oboru vychází ze standardního soudobého evropského pojetí andragogiky jako vědy o edukaci zkoumající vzdělávání a učení se dospělých nejen v rovině institucionalizované a intencionální, ale rovněž jako součást každodenního života (oblasti práce, občanské společnosti, identity a seberealizace aj.), v oblasti personálního řízení koncepce vychází z mezinárodně uznávaného obsahového zaměření oboru a reflektuje národní specifika. Mezi andragogikou a personálním řízením existuje mnoho přesahů, podobně je tomu u vědních disciplín, ze kterých vycházejí. Průnik andragogiky a personálního řízení s jinými obory je vzhledem k předmětu jejich zájmu zřejmý a nezbytný.

Koncepce studia se opírá o humanitní základy evropské vzdělanosti a moderní společenskovědní přístupy, mezi které patří důraz na multidisciplinaritu a interdisciplinaritu. Soustředí se na jednotlivce i na jeho sociální prostředí, na učení se a vzdělávání dospělých a na práci a pracovní život lidí v různých kontextech, na rozličné oblasti vzdělávání a rozvoje různých skupin dospělých a aspekty řízení a rozvoje lidí v organizacích.

V rámci studia jsou rozvíjena témata vlivů sociálních změn na oblasti učení se, řízení, poradenství zaměřeného na oblast vzdělávání a práce, na internacionalizaci praxe, výzkumu i politiky vzdělávání dospělých, podporu znevýhodněných skupin dospělých za pomoci vzdělávání, proměny organizací, práci v mezinárodním (interkulturním) prostředí. Studijní program reflektuje i aktuální proměnu společnosti projevující se například kontinuálním stárnutím populace. Pozornost je věnována problematice stárnutí a stáří na úrovni celospolečenské, organizací i na úrovni jedinců. Vedle důrazu na vysokou úroveň teoretického poznávání je sledován cíl blízkosti k pestré a proměňující se praxi.

V období 2020–2023 bude kladen důraz na kvalifikační růst pracovníků, na vědeckou a výzkumnou činnost a na zahraniční spolupráci, pozornost bude věnována publikačním výstupům, pedagogické činnosti i dalším oblastem působení pracoviště. Koncepce studia byla od roku 2011 kontinuálně transformována, v současnosti se osvědčuje jako vyhovující a dlouhodobě udržitelná. K dalšímu rozvoji oboru je nezbytné se zaměřovat na důležité oborově relevantní kontexty, zohledňovat je v modifikaci vlastního obsahu studia, a to s ohledem na kvalitní vzdělání i uplatnění absolventů.

Personální rozvoj

Pro katedru je velmi důležitá motivace pracovníků, jejich pracovní úsilí, zájem o rozvoj oboru, o zvládání všech úkolů pracoviště. Pro obor a katedru je důležité posilovat zvyšování odborné kvalifikace pracovníků, jejich podpora při zahajování habilitačního řízení. V následujícím období bude třeba zaměřit pozornost na pedagogické působení pracovníků katedry v zahraničí. Odbornému rozvoji pracovníků napomáhá spolupráce na vědeckých a výzkumných projektech, publikacích, účast na konferencích a dalších odborných aktivitách. Významnou úlohu má spolupráce pracoviště s odborníky z oboru a s profesionály z praxe, jejich participace na výuce jako externích vyučujících, průvodců praxemi a exkurzemi, hostů na přednáškách i jako lektorů na kurzech katedry realizovaných v rámci programu celoživotního vzdělávání. Motivace interních pracovníků a externích spolupracovníků se projevuje v jejich zájmu o rozvoj studentů. Ze všech hledisek je velmi důležitá dobrá atmosféra a vztahy napomáhající vzájemné spolupráci na pracovišti.

Rozvoj pedagogické činnosti

Studijní plány bakalářského i navazujícího magisterského studijního programu jsou vyvážené, obsahují ve výrazné míře humanitní a sociálněvědní znalosti, z nichž vycházejí a navazují na ně odborné předměty, které mají v různé míře aplikovaný charakter. Spektrum povinně volitelných předmětů umožňuje studentům profilovat studium podle jejich zájmů. V rámci institucionálních akreditací byla rozšířena nabídka předmětů vyučovaných v anglickém jazyce. Nadále bude věnována pozornost realizaci povinných odborných praxí studentů, které umožňují poznání prostředí organizací (veřejných, neziskových, ziskových) a aktuální situace v oborových oblastech. Praxe studentů jsou v současnosti ve studijních plánech bakalářského a navazujícího magisterského studia (v institucionální akreditaci) posíleny navýšením počtu hodin, aktuálně jsou k praxím studentů katedry uzavřeny smlouvy s 21 organizacemi. Nadále pokračuje spolupráce s Domem zahraniční spolupráce (při MŠMT) na realizaci předmětů *Rozvoj interkulturních kompetencí a Intercultural Competences in Educational Process*. Důležité je věnovat pozornost rozvoji odborných a metodických schopností studentů, jejich aktivitě a

samostatnosti. Pro studenty bude posilován fond knihovny českými i zahraničními tituly z oblastí vzdělávání dospělých a personálního řízení. V dalším období bude směřována pozornost k akreditaci doktorského studia, které je pro obor velmi významné. Další prioritou bude rozvoj práce s absolventy katedry.

Důležité je v následujících letech posílení pedagogické mobility v rámci programu Erasmus+, pedagogické působení pracovníků katedry v zahraničí a pedagogů ze zahraničí na katedře, rovněž účast dalších zahraničních hostů ve výuce. Na katedře je v roce 2020 připravováno působení prof. Hanse Joachima Petche (Julius_Maximilians Universität Würzburg). I nadále budou podporovány výjezdy a příjezdy studentů v rámci programu Erasmus+. S poslední uzavřenou smlouvou o studentské a pedagogické mobilitě s Julius_Maximilians Universität Würzburg (od akademického roku 2018/2019) má katedra celkem 9 uzavřených smluv, v současnosti jedná o uzavření další smlouvy. I v následujícím období se mohou studenti navazujícího magisterského studia zúčastnit zimmích škol zaměřených na studium vzdělávací politiky Julius_Maximilians Universität Würzburg a Univerzita di Verona.

Studenti budou i nadále zapojováni do aktivit katedry, do spolupráce na výzkumech a do přípravy a organizace konferencí (v současnosti spolupracují na připravované konferenci *Vzdělávání a práce ve 3. věku – příležitost pro společnost, 2020*). Jako dosud budou participovat na Dni otevřených dveří a na kurzu k přípravě ke studiu (CŽV).

Pracoviště se bude nadále podílet na programu celoživotního vzdělávání. Dlouhodobě realizovaným oborově zaměřeným třísemestrálním kurzem je *Andragogika a personální řízení*, odborně profilované jsou tři kurzy, a to *Pracovní právo pro personalisty I.*, od tohoto roku navazující *Pracovní právo pro personalisty II.* a kurz *Trendy v řízení lidí – současnost a budoucnost HR*. Katedra realizuje rovněž kurz *Přípravy ke studiu programu andragogika a personální řízení na FF UK*. I dále se bude katedra podílet na programech Univerzity třetího věku FF UK.

Rozvoj vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti

I v příštím období bude ve významné míře kladen důraz na oblast vědy a výzkumu, na projekty pracoviště. Společně s Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS) řeší pracoviště projekt *Podpora mezigeneračního dialogu a kulturní participace seniorů jako nástrojů přenosu a sdílení kulturních hodnot na lokální a regionální úrovni* Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II). V rámci řešení projektu byl pracovištěm realizován reprezentativní kvantitativní výzkum a kvalitativní výzkum, souhrnným výstupem projektu bude certifikovaná metodika pro veřejnou správu zaměřená na

podporu mezigeneračního dialogu, přenosu a sdílení kulturních hodnot a zvyšování kulturní participace seniorů na kulturním a společenském životě. Pracoviště je spoluřešitelem projektu *Age Management Uptake* v rámci ERASMUS+ (KA2 – Cooperation for Innovation and the Exchange of Good Practices; KA204 – Strategic Partnerships for adult education; hlavní řešitel: Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých v SR; další spoluřešitelé: Univerzita Komenského v Bratislave, Edukacyjne Centrum Integracji Miedzypokoleniowej HIPOKAMP, Lodž, Institute for Lifelong Learning, Vídeň). Výstupem projektu je kvalifikační standard, tzv. Poradce age managementu (Age Management Advisor), kurikulum a výukový modul ve formě blended learning pro formální i neformální vzdělávací systémy.

Důraz bude dále kladen na vědeckou publikační činnost, na vydání připravovaných monografií, kolektivních monografií a článků v mezinárodních a tuzemských časopisech (týká se rovněž publikování výsledků realizovaného výzkumu), dále na spolupráci na kapitolách v monografiích, rovněž na ediční a redakční činnosti ad. V souladu s projektem *Podpora mezigeneračního dialogu a kulturní participace seniorů jako nástrojů přenosu a sdílení kulturních hodnot na lokální a regionální úrovni* (NAKI II) budou publikovány výsledky projektu. Katedra bude pracovat na připravované oborové encyklopedii. V současnosti je připravováno monotematické číslo „Capitalism(s) and the Future of Adult Education Policy“, *European Journal for Research of the Education and Learning of Adults* (RELA); editoři MILANA, Marcella, Martin KOPECKÝ a Fergal FINNEGAN. Publikovány budou i další díly mezinárodní knižní vědecké edice Česko-polsko-slovenské studie v oblasti andragogiky a sociální gerontologie (od roku 2013 bylo publikováno 10 svazků).

Pracoviště bude prezentovat obor a výstupy své činnosti, pracovníci katedry se budou aktivně účastnit vědeckých a odborných konferencí i workshopů. Na podzim 2020 je připravována společně s Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS) konference k projektu *Podpora mezigeneračního dialogu a kulturní participace seniorů jako nástrojů přenosu a sdílení kulturních hodnot na lokální a regionální úrovni* Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II). Plánována je například účast pracovníka katedry v červnu 2021 na konferenci *Adult Education in Global Times (AEGT2021)* v Kanadě, University of British Columbia (přijatý příspěvek: *Perspectives of the Cosmopolitan Turn in Adult Education Research: A Beckian Inspiration*). Pracoviště bude nadále participovat na konferencích *Vzdělávání a práce ve 3. věku – příležitost pro společnost*. Pro rok 2020 je připravován 9. ročník této mezinárodní konference, jehož je katedra odborným garantem, spoluorganizátorem a hlavním organizátorem (hostitelem).

Nadále budou rozvíjeny mezinárodní kontakty, mezinárodní spolupráce na projektech a publikacích. Za významný lze pokládat rozvoj spolupráce s ESREA (European Society for

Research on the Education of Adults) v oblasti vědecké i pedagogické. Pracovníci se budou i nadále věnovat recenzní činnosti v tuzemských, zahraničních i mezinárodních časopisech.

I v dalším období se katedra bude zapojovat do činnosti fakulty (například 24 hodin s FF UK). Pokračovat bude spolupráce pracoviště na realizaci vzdělávacích modulů rozvoje manažerských a sociálně-psychologických dovedností v rámci projektu *Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce* (Operační program Výzkum vývoj a vzdělávání), spolupráce na projektu *Vzdělávání a informovanost pracovníků, informovanost studentů (UK v kostce)* a na platformě pro rozvoj pedagogických dovedností na Univerzitě Karlově *Pedagogium* (Centrum pedagogických dovedností UK).

Intenzivní jsou aktivity pracoviště naplňující cíle tzv. třetí role univerzit. Katedra bude nadále participovat na projektech, na expertní činnosti, konferencích, kulatých stolech, seminářích, v oblasti popularizačních článků, spolupracovat na odborných analýzách, při tvorbě strategických dokumentů a metodik, na realizaci osvětových a popularizačních aktivit, v lektorské činnosti aj., prezentovat obor ve veřejném prostoru. Katedra bude pokračovat ve spolupráci se státní správou, s neziskovými organizacemi, s profesními a občanskými sdruženími, mezi které patří například Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Dům zahraniční spolupráce (při MŠMT), Institut pro sociální politiku a výzkum, z. s., Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých SR, Asociace univerzit třetího věku, Metodické centrum muzejní pedagogiky Moravského zemského muzea Brno, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, Age Management, z. s., EPALE – Elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě, Arnika (spolek), Elpida o. p. s., Život 90, z. ú. aj. Mezi příklady této spolupráce lze uvést aktivní participaci na organizačním a lektorském zajištění popularizačních odborných seminářů *Jak vzdělávat dospělé?* v rámci projektu *EPALE National Support Services*, dále odbornou, metodickou i lektorskou spolupráci na projektu *Akademie SEFTE (SEnior Friendly TEacher)* organizace Elpida o. p. s. (ve spolupráci se Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR) a dlouhodobou spolupráci pracovníků a studentů katedry s organizací Elpida o. p. s. na realizaci vzdělávacích aktivit pro seniory.

Výhled dalších možných oblastí rozvoje (následující dva roky)

Důležité bude posilování pozice předního univerzitního pracoviště pro andragogiku a personální řízení, udržet obor jako atraktivní pro uchazeče a zároveň ho rozvíjet s důrazem na kvalitu studia a uplatnitelnost absolventů. Pro pracoviště a obor budou vždy

zásadní pracovníci, jejich motivace, rozvoj jejich dovedností k zajištění činnosti ve všech oblastech působení katedry a v neposlední řadě personální stabilita. Významný bude pokračující kvalifikační růst, důležitá relevantní oborová profilace, rovněž příznivé klima a dobrá spolupráce pracovníků katedry. Bude třeba věnovat stálou pozornost rozvoji pedagogické činnosti k zajištění kvality výuky a k odbornému růstu studentů. Nezbytné bude získávání výzkumných projektů, důraz kladený na publikační činnost, rozvoj národní i mezinárodní spolupráce s odborníky na univerzitních, vědeckých a výzkumných pracovištích. Pro katedru a obor má zásadní význam kontinuální rozvoj.

PhDr. Renata Kocianová, Ph.D.

V Praze dne 4. května 2020